

romanskem zlogu postavljenega dvojestólpnega svetišča. Spredaj ob straneh sta na desno in levo dva prosto stoječa po 45 metrov visoka in po 4 metre debela stebra. Oba sta polna bazreliefov, ki nam kažejo po vsej svojej višavi najznamenitejše dogodbe iz življenja cerkvenega patrona sv. Karola Boromeja. V notranjih prostorih te prezale hiše božje je vse polno štukaturnih olupšav in prekrasnih malarij. Tudi mramorja in zlatenine se vidi toliko, da mora človek, vse to ogledajoč, radosten vzklikniti: Da, gospod, kateri je dal Najvišjemu v čast ta zali tempelj postaviti, ljubil je v resnici lepoto Njegove hiše!

Osnovni kamen k tej cerkvi je položil cesar sam 1716. leta, in zidanje je bilo zvršeno 1737. leta.

Takó v bližini Karlove cerkve stoji „politehnika,“ palači podobno poslopje, katero je dal 1818. l. postaviti nesmrtni cesar Fran I., ded našega presvitlega cesarja Frana Josipa I. To velikansko poslopje je posvečeno višje obrtnej izobraženosti, kar nam kaže njega umeteljno okinčano čelo z nemškim napisom: „*Der Pflege, Erweiterung, Veredelung des Gewerbleisses, der Bürgerkünste, des Handels.* Franz der Erste.“ — Pred politehniko je nasajen vrtič, v katerem je mnogo ličnih klopí, ki vabijo človeka v prijetno senco. Ob sredi tega vrtiča je na visokem kamenenem stalu bronast kip slovečega Jožefa Ressel-a, rodóm Slovana, ki je izumil barkino vrtélo (*Schiffsschraube*). Ta veleumni mož je skozi Ljubljano potujoč umrl pri nas na Kranjskem in je pokopan na pokopališči sv. Kristofa v Ljubljani.

Vzpomládna bučela.

Pozdravljena bodi, draga bučela!
Pomládí tedáj si prvi klicar?
Dvigaje se v prsih mi duša vesela,
Ko vgladal sem tebe, nedólna stvar!

Levstik.

Prišjalo je na nebó vzpomládno solnce in se nprlo s svojimi žarki v ulnik. Čudno so sévale na posameznih panjih zatéméle podobe v rumenem svitu.

Iz žékna*), nad katerem je bil naslikan sv. Duh v podobí goloba, prilezla je bučelica. Zaspano se je ozrla okolo sebe, razprostrla peroti in odfrčala. Lahna sapica jo je nesla preko vrta. Poležana trava se je že vzdigovala in zelenela. Drevje je bilo večinoma še golo. Tam pod kozoleem, kjer so rastle še na grédi kurja črevica in drug plevel, skakal je ščinkovec. Odét je bil v zeleno-rudeč *kožušek*, in klicaj je: *eink-eink*. — Frčala je bučela mimo hiše. Okno je bilo odprto in pri oknu je bralo na rudečo knjižico dekletec, také ljubeznivo dekletec! Po strehi so kričali vrabci, a nad hišnimi vrati je popravljala lastovica staro gnezdo. Ko je ugledala bučelico, zaletela se je proti njej in skoraj bi jo bila ujela. A vender je ní!

Od strahú je trepetalo v bučelici srce, ko je hitela naprej, na polje. Tu sta kmet in njegov sin orala njivo. Nemirno sta stresala konja svoji glavi.

*) Luknja v panji, koder hodijo čebela noter in ven.

— Kadar sta prišla koncem njive, ostrgal je kmetič z ótiko prst z lemeža, deček je obrnil konja in načél se je. nov rázor. —

Bučela je frčala nad kmetom naprej preko polja in priletela do potoka. Lahno so polzéli valčki preko belih kamničkov in žuboreč pozdravljali evetice poleg obrežja. In teh je bilo nebrojno. Zvončki so zvonili pozdrav vzpumládí. Modri podleski so dvigali ponosno svoje glave k višku, in ondu pod mahovitim hrastom na vlažnih tleh so rumenéle trobentice. — Bučelici se je tu dopadalo in sedla je na golo hrastovo vejico. In prišli so otroci in trgali evetice. Dečki so jih devali za klobuk in veselo vriskali, a deklice so si jih pripenjale na nedrija. Jeden izmej otrok, plavolas deček, sedel je na breg, trgal trobentice in jih metal v vodico. Zraven je govoril: „Vodica, urna vodica, nesí trobentico dóli v reko in po reki naprej! A tí trobentica plavaj in plavaj. In kadar prideš v veliko mesto, ustavi se pred mostom in poglej proti visokej hiši. Ondu bo slonela pri oknu črnelasa moja sestrice. In kadar jo ugledaš, zatrobi jej iz reke moj pozdrav!“ — Trobentica je plavala po potoku naprej in izginila pri ovinku dečkovim očém . . .

Rada bi bila bučelica ostala še tu, a morala je odleteti. Hitéla je preko travnikov. V meji je stala slíva odeta v vzpomládno obleko. Bučelica je sfrčala k njej in jej zabrenčala pozdrav. Od radosti je slíva zatrepetala: Ovetje se je vsulo kakor sneg od nje. Medéna vonjava se je širila med njenim vejevjem in daleč okolo njé . . . Bučelica je letala od eveta do eveta, pijoč sladko pijačo in nabirajoč obnožja. *) Kadar se je nasrkala in obložila, breščala je domóv v svoj panj, na katerem je bil naslikan sv. Duh v podobi goloba. — A domá je povedala vesele novice svojim sestricam in skupaj so frčale potem preko vrta, mimo hiše, nad njivami, potokom in travniki k belo cvetočej slívi. — A solnce je sijalo z jasnega neba in gorka sapica je pihljala . . .

Kavčevij.

Pólsja lóv.

Kadar se primaknejo prvi jesenski dnevi, to se bliža tudi pólsja lóv. Zeló veliki pólharji so naši Notranjci. Vsak mož, bodi si bogat ali ubožen, ima v drugej polovici kimavea méseca in v začetku vintoka ali kozoprška dovolj opravka s pólsjo lovjó. A vsako leto nij jednako pólsno. Če obrodí bukev mnogo žirú, ondanj se pokaže tudi obilo polhov. Kadar pride táko leto, tedaj je tudi ves gozd jeseni živ ljudj po dnevi in po nóci. Po dnevi sekajo in tešejo tesarji, a pod véčer pridejo pólharji z lovskim orodjem. To orodje se po Dolenjskem imenuje: samóstrel, samóstrela, moškega spola: Selbstgeschoss, ker se sam ó vzprózi, a po Notranjskem: šklóp, tudí moškega spola, od laške besede: schioppo, das Geschoss, die Flinte. Pravi pólhar s sobój prinese obilo samóstrelóv. Kadar si ubere mesto, katero mu je bilo znano uže od poprejšnjih lét, še za vida okolo po bukovem drevj nastavi samóstrele, natakne na dolge prékle. Samóstrel je lesén, podoben škatli, ter ima zunaj na sebi jekléno, prožno vzmét, pritjeno takó, da na

*) Obnóžje je to, kar nabirajo bucele na krtačice svojih nožíc.